

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 447

van **STIJN DE ROO**

datum: 23 maart 2022

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Verbetering leesvaardigheid - Inzet technologie

In Het Nieuwsblad van 23 februari 2022 verscheen een artikel met als titel 'Artificiële intelligentie helpt kinderen lezen: "Technologie kan leerkracht niet vervangen, maar ons wel bijstaan.'" Beter leren lezen met behulp van artificiële intelligentie (AI) is het opzet van het onlineleerplatform 'Reading Progress' van Microsoft, het internationale technologiebedrijf. Samen met Van In wordt het programma uitgetest in verschillende Vlaamse scholen.

Van In is naast een uitgeverij ook het bedrijf achter Bingel, het onlineleerplatform dat in een groot deel van de Vlaamse basisscholen wordt gebruikt. Beide bedrijven hebben de handen in elkaar geslagen om de leesvaardigheid van kinderen in de lagere school op te krikken. En dat willen ze doen met de combinatie van een nieuwe, digitale leestoepassing van Microsoft en de leermethodes van Van In.

Het idee is dat leerlingen op hun eigen tempo aan hun leesniveau kunnen werken via de Reading Progress-toepassing op Microsoft Teams. Kinderen lezen een tekst die in het programma is opgeladen en filmen zichzelf. Met de hulp van AI wordt het leesniveau bepaald. De AI duidt de fouten aan: van foutief uitgesproken woorden en woorden die door de leerlingen zijn overgeslagen, tot versprekingen. Het programma kan zelfs registreren wanneer een leerling zichzelf corrigeert. Na elke leesopdracht krijgen de leerling én de leerkracht een overzicht van de oefening te zien.

In het programma is ook een beeldwoordenboek beschikbaar, dat de kinderen helpt met woorden die ze nog niet kennen. Ze krijgen een afbeelding te zien van wat het woord betekent. En er is een vertaalmodule, ter ondersteuning van kinderen die niet het Nederlands als moedertaal hebben.

De Reading Progress-toepassing van Microsoft wordt binnenkort toegevoegd aan het aanbod in Bingel, het leerplatform van Van In, onder de naam Bingel Leestutor. Het is gratis te gebruiken.

Men verwacht dat dit een gamechanger kan worden voor leesbevordering in het onderwijs.

1. Hoe wordt de leesvaardigheid in de evoluerende gedigitaliseerde wereld opgevolgd en verbeterd door enerzijds het onderwijsveld en anderzijds het onderwijsbeleid?
2. Welke rol hebben proefprojecten daarbij?
3. Welke rol kunnen de onderwijskoepels daarbij vervullen?
4. Is de minister van plan ter zake zelf initiatieven te nemen? Zo ja, welke? Zo niet, waarom niet?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 447 van 23 maart 2022
van **STIJN DE ROO**

Leesvaardigheid, meerbepaald het luik Begrijpend Lezen, wordt in internationaal vergelijkend onderzoek opgevolgd via PIRLS en PISA. De meest recente gegevens dateren van respectievelijk 2016 en 2018. Voor de resultaten verwijs ik graag naar de website van Onderwijs Vlaanderen.

Ook in Vlaanderen zelf zijn diverse peilingen die inzetten op de kennis van het Nederlands, zie o.a. de recente peiling rond PAV (<https://peilingsonderzoek.be>)

De aandachtspunten uit deze onderzoeken hebben geresulteerd in het Leesoffensief voor Vlaanderen, waaraan ook o.a. de onderwijsverstrekkers hebben meegewerkt.

Een eerste reeks van vier concrete en additionele Leesoffensief-trajecten is eind 2021 gestart: een communicatiecampagne, een initiatief met Literatuur Vlaanderen voor de arbeidsmarktgerichte opleidingen (auteursresidenties voor doelgroep TSO/BSO), een initiatief met Iedereen Leest als opvolging van de KOALA-metingen en de oprichting van een Leesfonds bij de KANTL (de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren). Dergelijke trajecten lopen naast de reguliere focus op het Nederlands binnen de lerarenopleidingen, in de nieuwe versterkte eindtermen en ook naast reeds bestaande initiatieven die al een aantal schooljaren lopen (zoals bv. Lezen op School, het project Boekenjuf/Boekenmeester enzovoort).

Ook het rapport van de Commissie Beter Onderwijs heeft aanbevelingen geformuleerd rond het Nederlands en specifiek rond lezen. Ook binnen de Taalunie wordt uiteraard sterk ingezet op het thema.

Ik ga dus voor een geïntegreerde aanpak die -specifiek wat lezen betreft- uiteraard ook steeds de verbinding maakt tussen kennis van het lezen-begrijpend lezen-leesplezier. De onderwijsverstrekkers worden hierbij nauw betrokken. Ze zijn ook vaak de operationele partner bij specifieke interventies.

Daarnaast kunnen er ook linken gemaakt worden met Digisprong. De Digisprong heeft onder meer als doel om de toegang tot digitale leermiddelen te vergemakkelijken en het aanbod aan digitale leermiddelen te innoveren. Via programma's als Smart Education at Schools, wordt bv. bekeken welke de educatieve waarde is van virtual en augmented reality, artificiële intelligentie, learning analytics enz. Er wordt daarbij geen onderscheid gemaakt naargelang het leergebied. Er is dus niet altijd een specifieke focus op taalleerssoftware of leesvaardigheid. Het Kenniscentrum Digisprong bekijkt digitalisering in functie van alle mogelijke toepassingsgebieden.

Een specifiek project dat wel binnen het Kenniscentrum wordt opgevolgd is Adibib. Adibib is de "aangepaste digitale bibliotheek" van officiële leermethodes in Vlaanderen. Een gewone methode wordt op papier gedrukt en verdeeld, maar leerlingen met leerstoornissen hebben recht op een aangepaste digitale bibliotheek. Hiervoor hebben we een akkoord met boek.be/GEWU. Zij leveren hun methodes aan de vzw Eureka aan, die zorgt voor de omzetting naar het adibib-formaat. Door die omzetting zijn de methodes leesbaar in een speciale voorleessoftware.

Tot slot speelt ook KlasCement een rol bij de ontsluiting van (open) digitale leermiddelen. KlasCement brengt taalleerssoftware bijeen op de subsite "De lat hoog voor talen".

Vanuit het Kenniscentrum Digisprong wordt ook het leermiddelenproject "Archief voor Onderwijs" aangestuurd en gefinancierd. Via het portaal worden per leergebied archiefmaterialen ontsloten, zo ook voor taalvakken.